

vindu

vindu

inggang

La tteppøppø og Kjærlighet La tteppø, død Kjærlighet Kjærlighet Kjærlighet

*Kunstneren Liv Heier
og hunden(e) hennes.
Monolog i tre akter
og en prolog.*

av Torgeir Haugen
Foto: Henriette Berg-Thomassen

Første møte

(Foranledning: For andre gang arrangeres *Avsløringen*² hvor atelierene i Møllergata skole, Sverres gate 3 og Borgen er åpne for publikummere slik at man kan se kunstnerernes arbeider og kunstnerne i arbeid.)

Personer: Liv Heier og noen kunstner venner, to hunder, noen publikummere og Torgeir Haugen.

Scene: Møllergata skole i et gammelt klasseværelse som for tida fungerer som atelier.

Tid: Lørdag treogtjuende mai, tidlig ettermiddag (det vil si før middag).

Rommet er tussmørkt, men kortveggen i motsatt ende er lyslagt langs veggens fire ytterkanter og i sentrum. Jeg tenker umiddelbart på et alter eller et personlig minnesmerke fra et katolsk land, hvor en helgen er plassert på et ulykkessted. Assosiasjonene mine går også til en rekke spennende og ladete begivenheter i livet mitt. Mørke og svak belysning vil for meg alltid være knytta til intimitet, erotikk, høytid og fest. Det er forførelsesmiddager, kirkerom ute i verden, St. Hans, jul og andre fester. Tidspunkter hvor man beveger seg ut av hverdagen og hvor liksom alt kan skje.

Til venstre for meg sitter kunstnerne som så smått har begynt å feire. Det er en usynlig barriere mellom meg og dem, og jeg føler meg litt påtrengende. Det at modellene sjøl (kunstneren og hundene hennes) er til stede, understreker det private og skaper uklare grenser mellom hva som er subjekt og objekt og hvor grensa mellom det private og det offentlige går. Jeg velger å bli i min publikumsrolle og tar en runde rundt i rommet, mens jeg betrakter installasjonene og maleriene.

Andre møte

Dagen etter rundt halv fem har jeg tatt med meg fotograf (Henriette) og går direkte bort til kunstneren og spør om vi kan få ta noen bilder. Ved hjelp av journalistrollen – jeg liker roller, da kan du sjøl velge hvor personlig du vil være – er jeg dus med kunstneren og vekselvis samtaler med henne, får vite navnene på bildene, og ser nærmere på bildene og installasjonene.

Hvis jeg skulle beskrive Liv Heier via et attributt, måtte det være latter, og når hun ler blir øynene smale. Ellers virker både hun og hundene snille og godmodige. Både hun og jeg har litt fyllenerver.

vindu

inngang

(Perioden andre mai til åttende mai i en bygård på Majorstua. Et soverom som også

fungerer som arbeidsrom. Foran vinduet er en pult og en PC og fotografier fra

Tredje møte

Liv Heiers atelier. Torgeir Haugen er til og fra.)

vindu

Broken Heart

En eldre? Liv Heier ligger på noen puter i en seng? To hunder hviler ved beina hennes. Er skikkelsen død? Kroppen ligger utslått på en måte som bare kan symbolisere død eller fullstendig overgivelse, det er ikke mer å kjempe for (Ryggen er bøyd på en unaturlig måte, og blikket hennes som er retta oppover, er dødt eller fraværende). Det er ingen harmoni mellom henne og hundene: De ser en annen vei og ser uberørte ut – det er ingen angst eller bekymrethet over eierens situasjon å spore i positurene deres.

Beveger vi oss til Heine-sitatet nederst i bildet: «– Ich ein solcher Narr, ich liebe wieder ohne Gegenliebe./Sonne, Mond und Sterne lachen und ich lache mit – und sterbe.» (Jeg, slik en narr, jeg elsker fortsatt uten å bli elsket tilbake. Sol, måne og stjerner ler og jeg ler med – og dør.), settes døden i fokus nok en gang, men nå i sammenheng med kjærligheten.

De to gardinene som henger på hver side med mulighet for å trekkes for bildet, antyder noe privat. Det er nesten som et prøverom eller et titteskapsteater. De to levende hundene som ligger foran maleriet, bringer tankene mine til Kleopatra (eller en yppersteprestinne fra langt tilbake i tid, der hun lå på sin liggestol med sine store «katter» foran. (Om dette stemmer eller ikke, er ikke så farlig. Slik er vår mytiske forestilling om henne. Dermed blir også våre assosiasjoner slik). Men fordi «kattene» er blitt til hunder og fordi to hvite flater med røde hjerter er det som rammer inn maleriet, bringes en ironisk distanse inn i tablået. Det samme gjelder de to små maleriene av en hundehjelp på hver side. Dette noe uhytidelige eller folkelige er noe vi også gjenkjenner fra mer folkelige katolske

og halvhedenske minnesmerker, hvor man tar det man har for hånden eller det man har kjær og stiller det ut. Denne ironiske bevegelsen er gjentatt ved at det er juletrebelysning over maleriet Broken Heart og rundt hele veggen. Det blir slik sett noe barnlig over det hele – en form for naivisme, men denne naivismen er utført med distanse og humor. Liv Heier stiller ut sitt strevsomme liv, hvor hun elsker uten å bli elsket for så å dø en eller annen gang. Og over denne menneskelige iherdigheten, hva annet kan man gjøre enn å le?

vindu

inngang

PLAS TPKK

Og Tornerose sov i hundre år

Det skjøeaktige motivet med en rose som madrass/dyne og torner som seng? viser en moden Liv Heier. Den rubens- og miche-langloaktige kroppen gir skikkelsen en voldsom frodighet, en kroppslig yr overflod, hvor liksom hele skikkelsen med de lukkede øynene trives i denne rollen som objekt og kropp. Den mørke skikkelsen? (eller hva det nå er) med tornene antyder noe farlig og maskulint. Men hvem eller hva er farlig, er det noe utafør henne eller er det hun som er farlig den dagen hun våkner? Noe à la: «Se opp for Kvinnen, hun har krefter!» Piggtråden rundt maleriet kan tyde på den siste løsningen. Det hele er gjerda inn slik at ingen ting skal komme inn? eller slippe ut?

Beina er korsa i samme form som en korsfesta, og tornene antyder Jesu tornekrone og dermed lidelse, men uten forsoning? Er det da kvinnekjønnnet som lider for menneskenes (menneskes?) skyld? Hvis vi også tar tittelen med i betraktning, understrekes det sovende og det at hun skal våkne en gang. Men våkner hun fordi prinsen kommer og befriir henne, eller må prinsen passe seg fordi hun kan komme til å våkne?

Kanskje jeg er hjemme likevel

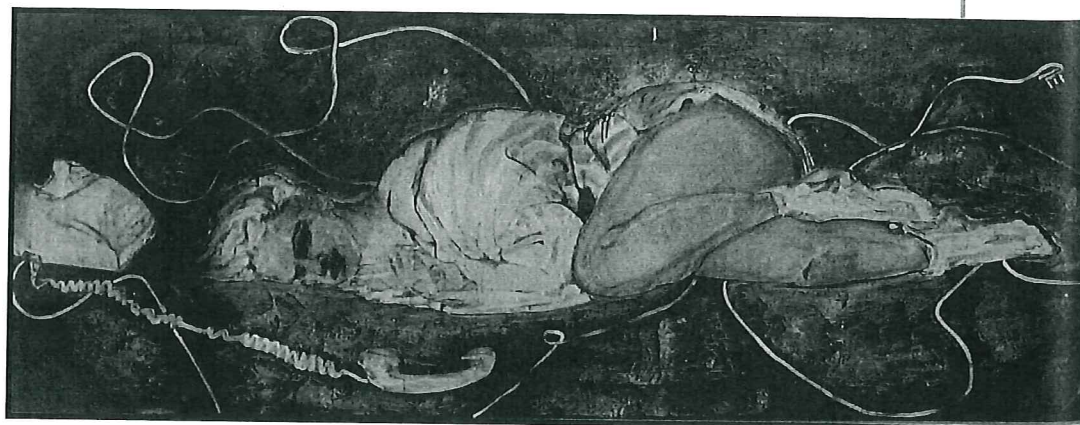
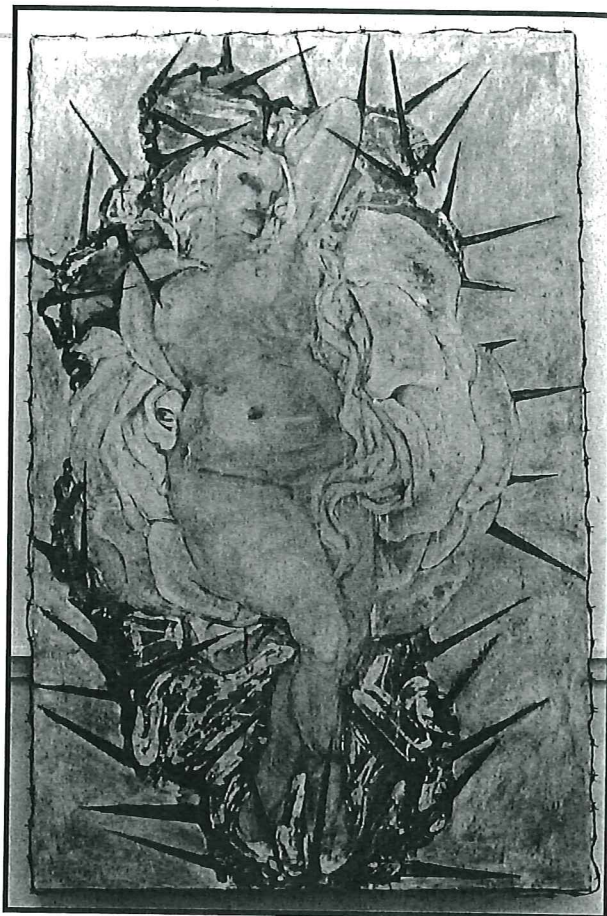
Tittelen er svar på en tekstsnutt av J.E. Vold som lyder: «Bank hardt på!» Motivet med en litt yngre Liv Heier i fosterstilling, hvite sokker, noe som ser ut som en silkekimono (som dekker kroppen fra rett nedenfor skuldrene til rett over baken) og en telefon hvor både røret er tatt av og ledningen er trukket ut, signaliserer sorg og flukt. Avskåret fra omverdenen og med kimonoen? trukket godt inn under seg som om den skulle være en sutteklut, understrekes det regressive i situasjonen. Både kroppens stilling, den «tilfeldige» organiseringen av telefonledningen og den mørke bakgrunnen, bygger opp om den manglende harmonien.

Hva er det som setter så sterke følelser i sving at man avskjærer seg fullstendig fra omverdenen? Jo, kjærlighet. Og når attpåtil røret er lagt av, har man fått en ubehagelig telefon: en telefon som varslet brudd (Hvis man bare ønsker å isolere seg, trekker man ut støpselet; man går heller ikke i fosterstilling ut av ønsket om litt ro og fred fra resten av verden.) Temaet blir med andre ord et brutt forhold. Noe som kommer sterkere fram hvis vi flytter blikket fra maleriet og beskuer hele installasjonen med de to madrassene.

De to madrassene med telefonen, hvor røret er lagt av og støpselet ute, og den lett henslengte dynen er med på å bygge opp under det samme temaet. Kvinnen fra maleriet er markert som et

avtrykk i den ene madrassen. Dette avtrykket er rissa opp med kritt. Noe vi fra krimsjangeren kjenner som synonymt med et mord. De to madrassene står litt fra hverandre. Disse to elementene sammen understreker splittelse og en aktiv handling utenfra. En annen person har gjort det slutt og dermed drept Liv Heier. Eller er det slik at hver gang et forhold går i stykker, så dør man aldri så lite?

Ved de virkelige elementene utafør maleriet insisterer installasjonen på sin realitet. Dette er virkelig, dette har hendt. Ved at skikkelsen fra maleriet går igjen som et avtrykk i den ene madrassen, insisteres det også på maleriets realitet. Men nå som et indre bilde. Maleriet blir et middel til å formidle der virkeligheten ikke når fram. Samtidig er det ikke helt svart, via tittelen ligger et håp om kontakt: Kanskje han? ringer likevel?

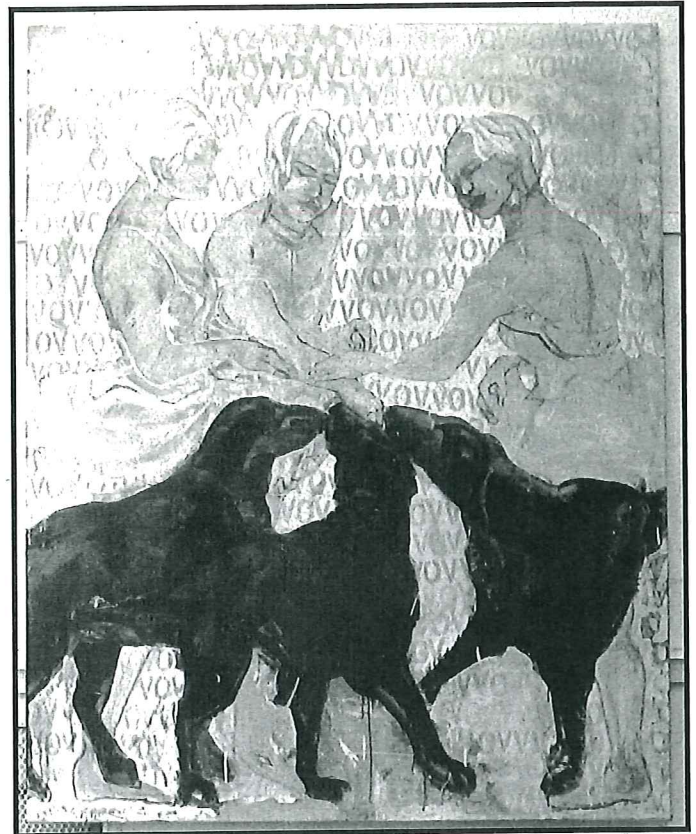
inngang

Hundehimmel

Bildet er det siste i en serie på fire malerier. Rekkefølgen av bildene utgjør en tilbakeskuende bevegelse i Liv Heiers liv. Med dette bildet er vi over i barndommen, eller i himmelen. Motivet med Liv Heier i tre ungdommelige skikkelser kledd i sommerkjoler? omkranset av tre hunder (én hund i tre utgaver?) danner en sluttet sirkel. Piken(e) har alle en hånd strukket inn mot sentrum, og det samme gjelder snutene til hunden(e). Den midterste skikkelsens hånd berører snuten til en eller to av hundene, og de to andre skikkelsene har lagt en hånd hver på den midterste skikkelsens arm. De tre hodene til hundene berører hverandre. Motivet er en tillits-erklæring hvor berøringen står i sentrum. Det hellige understrekes ved sirkelbevegelsen. Her er ingen tale nødvendig og, hvis det snakkes, skjer det i et dyrespråk, noe som understrekes av at den skrift som går igjen som bakgrunn i bildet, er vov gjentatt i det uendelige.

Bildet blir en lengsel mot noe førebegrepslig, enten dette er et minne om en tapt barndom eller en lengsel mot noe hinsidig. Men det er ikke en romantisk lengsel i betydningen voldsom ethos eller pathos over denne manglende enheten. Skikkelsene er diffuse, og uttrykker ro og harmoni, men mangler den opphøyetheten som man vanligvis forbinder med slike prosjekter – auraen av

glansbilder er fraværende. Det som trer sterkest fram i betrakters blikk, er det diffuse, lyse og eteriske. Det er noe vagt over bildet som gjør at assosiasjonen til et minne eller en fantasi, enten dette er for å understreke avstanden i tid eller malerens manglende evne til å tro på motivet som sannhet, kommer i fokus.

Liv Heier er født i 1961. Hun gikk i årene 1983–85 på Statens Håndverks- og Kunstindustriskole i periodene 1985–89 og 1991 ved Statens Kunstakademi i Oslo. Hun har hatt flere separatutstillinger, samt gruppe- og kollektivutstillinger i perioden 1986–1994. Innkjøpt av Riksgalleriet og Norsk Kulturråd.

vindu

vindu

Prolog

De fire maleriene til Liv Heier og de tre installasjonene: 1) kortveggen med Broken Heart i sentrum, 2) Kanskje jeg er hjemme likevel med madrassene foran og 3) hele rommet, plasserer seg i en sentrallyrisk tradisjon via temaene: kjærlighet og død. Dette understrekes også i og med at de dominante følelsene i bildene er smerte, lengsel og nytelse. Hele prosjektet kan minne om heimstaddikternes, hvor man tok utgangspunkt i det lokale/nære og kjente for gjennom en slik tilnærming å kunne trenge dypere inn i materien og dermed bli allmenn. Dette går igjen både i modell og motivvalg ved at modellene er Liv Heier og hundene hennes (den ene hunden er hennes mors). Motivene er også alle kjente positurer og situasjoner. Men der stopper likheten. Hvis vi holder oss til maleriene befinner vi oss i hele tida i et indre rom. Liv Heiers (og våre?) indre rom. Det indre understrekes ved at maleriene fullstendig mangler rom/tid koordinater, de mangler alle bakgrunn.

Denne indre karakteren i maleriene blir også tydelig ved de virkelige modellenes tilstedeværelse. Maleriene forteller utsnitt av Liv Heiers historie og blir dermed kommentarer til den fysiske skikkelsen Liv Heier, de fyller ut og legger til. Samtidig destruerer modellene og installasjonene maleriens alvor ved at virkeligheten presser seg på Kunsten. Kunsten og livet får dermed lov til å puste litt, de får ta seg en pause.

Og jeg husker jeg sa til henne, da Henriette fløy rundt og tok bilder: «Det er kanskje ingen mening med livet. Men man kan ihvertfall le av det.» Og hun lo.

inngang

PLASIAKK

35